

Samhällskunskap

Kurskod: SGRSAM7

Verksamhetspoäng: 150

Människor har alltid varit beroende av att samarbeta när de skapar och utvecklar samhällen. Kunskap om samhället ger oss verktyg så att vi kan orientera oss i en komplex värld och ta ansvar för vårt handlande. Det är alla människors ansvar att utveckla ett samhälle som präglas av demokratiska värden och förvalta jorden så att en hållbar utveckling blir möjlig.

Syfte

Undervisningen i kursen samhällskunskap inom särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper om hur individen och samhället påverkar varandra. Vidare ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar förtrogenhet med de mänskliga rättigheterna och med demokratiska processer, värden och arbetssätt. Därigenom ska eleven ges förutsättningar att reflektera över värden och principer som utmärker ett demokratiskt samhälle.

Undervisningen syftar också till att eleven utvecklar kunskaper om, och ett kritiskt förhållningssätt till, information från olika källor och hur man kan hantera information i vardagsliv och studier. Genom undervisningen ska eleven stimuleras att engagera sig och uttrycka sig i olika sammanhang. Därigenom ska undervisningen bidra till att stärka elevens tilltro till sin förmåga att delta i samtal om samhällsfrågor och förmåga att fatta beslut om de tjänster och den service som samhället erbjuder.

Undervisningen syftar också till att eleven utvecklar kunskaper om, och ett kritiskt förhållningssätt till, hur man kan hantera information från olika källor. Den ska också stimulera eleven till att använda ord och begrepp som behövs för att kunna läsa, skriva och samtala om samhällsfrågor.

Genom undervisningen i kursen samhällskunskap ska eleven ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- reflektera över demokratiska grundläggande värden, principer och arbetssätt,
- uttrycka och värdera olika ståndpunkter i aktuella samhällsfrågor,
- jämföra och värdera tjänster och service som samhället erbjuder,
- söka, granska och värdera information från olika informationskällor, och
- använda ämnesspecifika ord och begrepp.

Centralt innehåll

Att leva tillsammans

- Vad demokrati är och hur demokratiska beslut fattas.
- Demokratiska fri- och rättigheter samt skyldigheter för medborgare i demokratiska samhällen.
- Samhällets behov av lagstiftning. Några lagar och påföljder.
- Normer och regler. Konsekvenser av egna och andras handlingar och ställningstaganden.
- Politiska val och partier i Sverige. Riksdag och regering och deras olika uppdrag. Individens och grupperns möjligheter att påverka beslut och samhällsutveckling.

Att leva i Sverige

- Immigration och emigration till och från Sverige förr och nu, samt dess betydelse för kulturer och samhällen.
- Samhällsfunktioner och samhällsservice i närsamhället, till exempel lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), räddningstjänst, sjukvård, fritids- och kulturutbud.
- Yrken och verksamheter i samhället. Entreprenörskap.

Att leva i världen

- Grundläggande mänskliga rättigheter, till exempel alla människors lika värde.

Att undersöka verkligheten

- Metoder för att söka information från olika källor. Hur man kan värdera, bearbeta och presentera information.
- Informationsspridning, reklam och opinionsbildning i olika medier. Hur man kan urskilja budskap, avsändare och syfte.
- Aktuella samhällsfrågor i olika medier.

Ämnesspecifika begrepp

- Ord, begrepp och symboler inom ämnet samhällskunskap som kan användas för att till exempel samtala om samhällsfrågor och utvärdera arbetsprocesser.

Kunskapskrav

Betyget E

Eleven kan **medverka** i att beskriva demokratibegreppet, politiska val och styrelsesätt i Sverige. Eleven **bidrar** till resonemang om mänskliga rättigheter och alla människors lika värde. Eleven kan ge exempel på olika lagar och regler i samhället och **bidrar** till resonemang om varför de kan behövas. I diskussioner om aktuella samhällsfrågor **medverkar** eleven i att framföra argument. Dessutom ger eleven exempel på samhällsservice, yrken och verksamheter i samhället och **bidrar** till resonemang om deras funktion och hur de kan användas.

Eleven kan **medverka** i att hämta information om samhället från olika källor och gör något **egget övervägande** vid resonemang om informationens trovärdighet och relevans. Eleven kan använda några ämnesspecifika ord och begrepp i resonemang om samhällsfrågor.

Betyget D

Betyget D innebär att kunskapskraven för E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Betyget C

Eleven kan på ett **delvis fungerande** sätt beskriva demokratibegreppet, politiska val och styrelsesätt i Sverige. Eleven för **enkla** resonemang om mänskliga rättigheter och alla människors lika värde. Eleven kan ge exempel på lagar och regler i samhället och för **enkla** resonemang om varför de kan behövas. I diskussioner om aktuella samhällsfrågor framför eleven **delvis underbyggda** argument. Dessutom ger eleven exempel på samhällsservice, yrken och verksamheter i samhället och för **enkla** resonemang om deras funktion och hur de kan användas.

Eleven kan på ett **delvis fungerande** sätt hämta information om samhället från olika källor och föra **enkla** och **delvis underbyggda** resonemang om informationens trovärdighet och relevans. Eleven kan använda **många** ämnesspecifika ord och begrepp på ett **delvis ändamålsenligt** sätt i resonemang om samhällsfrågor.

Betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Betyget A

Eleven kan på ett **väl fungerande** sätt beskriva demokratibegreppet, politiska val och styrelsesätt i Sverige. Eleven för **välutvecklade** resonemang om mänsk-

liga rättigheter och alla människors lika värde. Eleven kan ge exempel på lagar och regler i samhället och för **välutvecklade** resonemang om varför de kan behövas. I diskussioner om aktuella samhällsfrågor framför eleven **väl underbyggda** argument. Dessutom ger eleven exempel på samhällsservice, yrken och verksamheter i samhället och för **välutvecklade** resonemang om deras funktion och hur de kan användas.

Eleven kan på ett **väl fungerande** sätt hämta information om samhället från olika källor och föra **välutvecklade och väl underbyggda** resonemang om informationens trovärdighet och relevans. Eleven kan använda **många** ämnesspecifika ord och begrepp på ett **ändamålsenligt** sätt i resonemang om samhällsfrågor.

SAMHÄLLSKUNSKAP

Kunskapskrav för betyg E	Kunskapskrav för betyg C	Kunskapskrav för betyg A
Eleven kan medverka i att beskriva demokratibegreppet, politiska val och styrelsesätt i Sverige. Eleven bidrar till resonemang om mänskliga rättigheter och alla människors lika värde. Eleven kan ge exempel på lagar och regler i samhället och bidrar till resonemang om varför de kan behövas. I diskussioner om aktuella samhällsfrågor medverkar eleven i att framföra argument. Dessutom ger eleven exempel på samhällsservice, yrken och verksamheter i samhället och bidrar till resonemang om deras funktion och hur de kan användas.	Eleven kan på ett delvis fungerande sätt beskriva demokratibegreppet, politiska val och styrelsesätt i Sverige. Eleven för enkla resonemang om mänskliga rättigheter och alla människors lika värde. Eleven kan ge exempel på lagar och regler i samhället och för enkla resonemang om varför de kan behövas. I diskussioner om aktuella samhällsfrågor framför eleven delvis underbyggda argument. Dessutom ger eleven exempel på samhällsservice, yrken och verksamheter i samhället och för enkla resonemang om deras funktion och hur de kan användas.	Eleven kan på ett väl fungerande sätt beskriva demokratibegreppet, politiska val och styrelsesätt i Sverige. Eleven för välutvecklade resonemang om mänskliga rättigheter och alla människors lika värde. Eleven kan ge exempel på lagar och regler i samhället och för välutvecklade resonemang om varför de kan behövas. I diskussioner om aktuella samhällsfrågor framför eleven väl underbyggda argument. Dessutom ger eleven exempel på samhällsservice, yrken och verksamheter i samhället och för välutvecklade resonemang om deras funktion och hur de kan användas.
Eleven kan medverka i att hämta information om samhället från källor och gör något eget övervägande vid resonemang om informationens trovärdighet och relevans. Eleven kan använda några ämnesspecifika ord och begrepp i resonemang om samhällsfrågor.	Eleven kan på ett delvis fungerande sätt hämta information om samhället från olika källor och föra enkla och delvis underbyggda resonemang om informationens trovärdighet och relevans. Eleven kan använda många ämnesspecifika ord och begrepp på ett delvis ändamålsenligt sätt i resonemang om samhällsfrågor.	Eleven kan på ett väl fungerande sätt hämta information om samhället från olika källor och föra välutvecklade och väl underbyggda resonemang om informationens trovärdighet och relevans. Eleven kan använda många ämnesspecifika ord och begrepp på ett ändamålsenligt sätt i resonemang om samhällsfrågor.